

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslušnicah“ se plačuje za navadno trisopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za več črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v naški ulici ter v Trstu, via Casserna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uradništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., nuročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 2. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankirajo. — Delalcem in Grugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Pravica gotova pot do miru.

Židovska „Neue freie Presse“, ustavoverna grška „Tagesspost“, italijanski slovonožrci v Trstu in Istri ter njih brat in zaveznik, goriški „Corriere“, glasilo ustavoverno nemške, liberalno italijanske in židovske aleance ali zveze na Goriškem, pišejo o primorskih Slovenih kot nemirnežih, ki stegujejo roke po prepovedanem sadu, ki zahtevajo, kar jim ne gre, ki s tem dražijo svoje sosede Italijane, ki kalijo javni mir, katere je treba pritiskati, da ne dobijo preveč moči. Najmanjša pojava v narodnem in celo nenarodnem oziru med Slovenci jim je trn v peti ter ovajajo osebe imenom ali pod splošnim izrazom, ki sodelujejo v korist dežele. Repenčijo se nasprotniki slovenskega naroda zato, ker jim ni ljubo, da Slovanci gre na dan, ker bi Slovane radi obdržali v prejšnjem njih položaju, da bi bili sluge vseh narodov.

Slovenske zahteve so pravične; zato zmagajo prej ali slej, če tudi se jim začasno ustavljajo uplivne osebe, katerih sveta dolžnost je, da bi nam pri vsem pomagale in šle na roko. Boj proti Slovincem je nenaraven, krivičen, ker nima drugega pomena razen ta, da se državi prevzestemu narodu ob državnih mejah kratijo pravice, ki so mu podeljene po državni temeljni postavi. Slovenci zahtevajo to, brez česar ne morejo biti; zahtevajo slovenski abece v šolo in uradnike, večje deželni jeziki, v urade. Te zahteve so tako naravne, postavne, jasne in opravičene, da celo mnogi ustavoverci so preverjeni, da se morajo dovoliti in da se morajo dodati tudi srednje šole z domačim kot učnim jezikom. Pri vsem tem nas italijansko-nemško-židovska zveza v Gorici opisuje kot ljudi, ki se usiljujejo, ki sosede vznemirjajo, ki so nevarni narodnim mejnikom, katerim je treba gledati na prste, da se bodo zatirali svojih sodeželanov. Ali more biti hujše v ustavnem življenju? Slovenci smo otroci mogočne matere, katero prosimo kruha, da nam bo mogoče živeti; naši nasprotniki nas pa zmirjajo, da mater nadlegujemo in da zahtevamo stvar, ki se nam ne more dati. Ako nam tega ne privoščite, kaj hočete, da naj umrjemo narodne lakoti?

V teh okoliščinah naj stopi vlada na noge; ona je izvrševalka državnih postav, njej je izročena skrb za vse narode širne Avstrije. Nedavno smo omenili, kako tožijo avstrijski nadškofi in škofi o narodni zdražbi v Avstriji, ki izpodkopuje moč mogočne države. Vladi je dolžnost skrbeti, da se narodi pomirijo, da prepripi jenjajo, da se začne država razcvitati na vse strani. Brez vladnega sodelovanja je pomirjenje narodov nemogoče, brez njenega dobrodejnega upliva ostane pomirjevanje brez uspeha, prepripi bo večer in država in narodi bodo trpeli. Neobhodno potrebni pogoji za pomirjenje narodov je pravica, o kateri pravi napis na cesarskem dvoru na Dunaji, da je podlaga kraljestvom. To je resnično. Vlada naj torej skrbi, da se odpravijo zapreke, ki pravico zavirajo, naj da narodom dušnega kruha, po katerem roke stegujejo proseči in moleči, in kmalu se vrne mir v deželo. Tak mir, kakršnen zahtevajo za Slovence imenovani listi, je smrtni mir; tak mir zahtevajo oni, ki hočejo kak narod v grob položiti in zagrebsti. Smrti, če tudi le narodne, se pa vsakdo brani, kolikor more; zato so Slovenci vse hvale in spoštovanja vredni, če ne pustijo, da bi jih žive pokopali.

Vlada ne more biti nasprotna pravici, zato se drzno opomniti jo na neko primorsko, ali bolje goriško zadevo, ki se zdaj rešuje. Goriška pošta pošlje za nič manj nego 13.000 Slovencev v mestu in v okolici, in vender se godi se slovenskimi napisi tako, kakor je „Soča“ o tem pisala. Pravijo, da tukajšnji poštni višji uradnik je miren človek, a dotični naloga da mu je bil dan iz Trsta. Naši poslanci naj prisilijo trgovskega ministra, da zavpije enkrat prav krepko „ehrt euch“, tako da ga bo slišati celo v Trst. Ne moremo si misliti, da bi minister zahteval za slovenske državljane neslovenske napise.

Dalje sti zdaj razpisani dve službi pri goriškem poštnem in brzojavnem uradu, namreč priglednika ali kontrolorja in denarničarja. V dotičnem razpisu ni pa nič rečeno, da poslanci morajo znati jezik onega

ljudstva, s katerim bodo poslovali. „Sloga“ naj tedaj najprej prosí, da bi se razpisal nov konkurs, ki bi se oziral na dejanske razmere; potem pa mora vlada na to gledati, da imenuje uradnike, ki so zmožni ljudskega jezika. Uradniki so zaradi narodov in dobivajo plačo iz narodovih dajil, zato naj bodo taki, da morejo ustreči državi in narodom. Ne zahtevamo, da dotičnika morata biti po sili Slovence, pač pa, da morata se Slovenci v njih jeziku občeovati. Slovincem bi nikakor ne bilo ustrezno z uradnikom, ki bi se udeleževal ponočnih škandalov proti Slovincem ali ki bi iz mesta hodil agitovat proti kandidatu, ki je vedno vlado podpiral. Pravica dovede gotovo mir v deželo.

Penzijski zalog

učiteljskega osebja v javnih ljudskih šolah poknoženo grofije Goriške in Gradišanske.

Da se izplačujejo pokojnine doslužnim učiteljem in učiteljicam, ki ne morejo več služiti, kakor tudi da se preskrbljujejo njih zapuščenici, kakor zahteva postava, napravil se je v smislu §. 80. deželne postave od dne 10. maja 1870 poseben penzijski zalog, ki ga oskrbuje c. k. deželni šolski svet, a njegova računska opravila izročena so deželni računariji.

Ta zalog dobiva svoje dohodke v prvi vrsti od že stalno nastavljenega učiteljskega osebja samega, katero plačuje po 10% in po 2% od svojih letnih dohodkov, ki se mu smejo za pokojnino všteti. Kot posebni prihodki pa spadajo v penzijsko blagajnico še ti le:

1. postavni doneski od zapuščin; sedaj po določbah deželne postave od dne 16. januarja 1881;
2. na deželo spadajoči presežki pri gospodarjenju z zalogo šolskih knjig na Dunaj;
3. interkalarji izpraznjenih učiteljskih mest;
4. globe, ktere dohajajo vsled kaznj, naloženih od šolskih oblastnij.

Kar pa po vseh teh dohodkih še premanjkuje, mora določiti po določbah na prvem mestu navedene deželne postave deželni zalog.

Gledé na to, da ta blagajnica obstaja že več let, bi znalo marsikoga zanimati, ako povemo, kaj je blagajnica od svojega začetka do konca preteklega leta prejela in plačala, in če naznamo tudi to, kar obsega njen proračun za leto 1885. Iz tega namena podajemo najprvo posnetek iz računskih sklepov za vsa leta od 1872 do 1884, zahvaljenih od c. k. deželnega šolskega sveta.

Ta posnetek nam kaže, da je penzijska blagajnica v prvih 13 letih svojega obstanka prejela:

1. postavnih doneskov od zapuščin	gl. 16.504.61 ¹ / ₂
2. na darilih	5.—
3. od učiteljsk. osebja po 100% in 20%	23.475.36
4. na globah	5.192.14
5. od presežkov pri gospodarjenju z zalogo šolskih knjig, spadajočih na deželo	6.736.90
6. na interkalarjih	10.036.65 ¹ / ₂
7. na raznih dohodkih	665.54
8. na predplačih proti povračilu	3.000.—
9. na doneskih deželnega zaloga v pokritev premanjkljejev in to vsled letnih proračunov	14.641.—
skupaj	gl. 80.257.21

in s koncem leta 1884 je še ostajalo tirjatev na postavnih doneskih od zapuščin 2.349.05¹/₂

Omenjena blagajnica je pa v zgoraj navedeni dobi plačala:

1. na pokojninah učiteljem	gl. 52.191.11
2. „ „ učiteljicam	12.725.14 ¹ / ₂
3. „ „ vdovam	8.514.7 ¹ / ₂
4. „ odpravah in pogrebni četrtinah	3.934.23 ¹ / ₂
5. „ milostninah in odgojnih doneskih	2.177.89
6. „ upravnih stroških	39.43 ¹ / ₂
7. „ raznih stroških	1.163.88 ¹ / ₂
skupaj	gl. 79.866.02 ¹ / ₂

in s koncem leta 1884 je še gotovine ostajalo gl. 391.18¹/₂
tedaj vsoga gl. 80.257.21

Kakor je ostajala blagajnici s koncem leta 1884 pravica do še ne potirjanih dohodkov, (kakor že prej omenjeno) tako tudi ni bilo še vzdignjenih iz blagajnice s koncem leta na pokojninah gl. 51.73 in na predplačih, še ni bilo povrnjenih „ 3.000.— Ker tu že številke same govore, ni nam treba druga pojasnila, in prestopimo tedaj k proračunu u zahvaljenemu za leto 1885, ki obsega na preudarjenih dohodkih:

1. za postavne doneske od zapuščin	gl. 5.000.—
2. od učiteljskega osebja po 100% in 20%	2.200.—
3. za globe radi obiskovanja šole	1.250.—
4. za presežke pri gospodarjenju z zalogo šolskih knjig, spadajoče na deželo	880.—
5. za interkalarje	820.—
Vsi preudarjeni dohodki znašajo skupaj	gl. 9.450.—

Stroški v poprej navedenom proračunu pa obsegajo, kakor sledi:

1. za 14 penzij učiteljem	gl. 5.874.58
2. za 7 „ učiteljicam	1.277.99
3. za 8 „ vdovam	1.498.73 ¹ / ₂
4. za odpravo in pogrebne četrtine	100.—
5. za milostnine in odgojne doneske (zadnjih je 18)	497.49 ¹ / ₂
6. za druge razno stroške	100.—
skupaj	gl. 9.348.80

Primerimo jim preudarjeno dohodke v skupnem znesku 9.450.— pokaže se ostanka gl. 101.20

Če se vsi preudarjeni dohodki obistinijo ali uresničijo in če se potreščina po novih penzijah ne zvikša, prične tedaj tudi ta zalog nabirati si zakladnega premoženja, kajti leto 1885 je prvo, v katerem ne potrebuje na podlagi proračuna podpore iz deželnega zaloga. Ali se pa ta zalog tudi še dalje aktiven vzdrži, je odvisno v prvi vrsti od zapuščin, kajti v oim večjih zneskih se te primerijo, tem več postavnih doneskov pripada temu zalogu.

Na drugi strani upljujejo na aktivnost posebno tudi potreščine za penzije, in skušnja nas uči, da se te od leta do leta zelo množijo, če tudi je skoro vse učiteljsko osebje še v najboljših letih. Navadno so učitelji nekdanj visoko starost doživeli in prej ko ne so sedanj preobloženi. Ako kdo ni posebno trdnega zdravja, kmalu postane pasiven ud tega zaloga.

Slednjič še to: Kakor je bilo že poprej dokazano, došlo je od leta 1872—1884 na globah v gotovini skupaj gl. 5192.14, katere so morali plačati tisti starši, ki niso svojih otrok redno v šolo pošiljali; ubogi starši so pa morali naložene jim globe z zaporom poravnati, kar znaša veliko večjo vsoto od poprej navedenega zneska.

Temu v pojasnilo naj sledi še to; vseh teh glob bilo je ob začetku leta 1884 še za tirjati skupaj gl. 6.251.75

v teku leta 1884 bilo je na novo naloženih za 2.591.—

na račun celega zneska gl. 8.842.75

bilo je leta 1884 v denarji plačanih gl. 1.102.55

v zaporih zaslužanih 5.182.60

skupaj gl. 6285.15

tedaj jih je s koncem leta 1884 še ostajalo nepotirjanih gl. 2.557.60.—

Od tega zastanka spada:

Na okrajni šolski svet Goriškega okraja gl. 710.—

„ „ „ „ Gradišanskega „ 1761.60

„ „ „ „ Sežanskega „ 30.—

„ „ „ „ Tolmianskega „ 56.—

„ „ „ „ Goriškega mesta „ —.—

skupaj kakor poprej gl. 2557.60

Pa nikdo naj ne misli, da bi bilo goriško mesto vse globe potirjalo, to ne, ako ravno nima zastankov, ker le vsled tega jih nima, ker zaradi neobiskovanja šole ni nikake globe naloženo (ako je ni zveza naložila v njegovih šolah, kar nam ni

znano). Morda obikujejo vsi goriški otroci šolo? To tudi ne, kajti ogromno število šolski dolžnosti podvrženih otrok, vidi se med šolskimi urami klatiti se po ulicah in to mnogokrat v nadlogo prebivalcev. Istina pa je, da je ista deželna postava veljavna tako za mestne kakor za kmečke občine. Koliko goldinarjev je zarad goriškega mesta do sedaj odpadlo temu zalogu!

Dopisi.

Izza Svete Gore, 13. julija. — Pretekli dni je obhobil naše gore gosdnarski nadsvetovalec g. Guttenberger ter je posebeznim občinam postavil in predstavljal gospodne komisarije. Naloga teh bo, na podlagi obstoječih postav gojiti gozde. Skrbeti jim bo, da se goli vrhovi pogodé, uničeni gozdi zopet zarastejo. V dosegu tega bi bile jako koristne obdinske drevesnice, ko bi je imeli. Skušnja namreč uči, da drevesca iz gorkih državnih drevesnic se nerada in le počasi privadijo mrazemu gorakemu zraku. Prav to je tudi uzrok, da nekatere občine ne marajo dosti za sadne sadike iz goriške drevesnice.

Dalje se bo morala marikaka parcela gozdnega zemljišča prepovedati paši. To bo delalo pač marikave kake sitnosti in zadrege, ali biti bo moralo. Gozd se ne dá izrediti tam, kjer se pasejo goveda in drobnica. Dobra volja in uzajemno postopanje obdinskih predstojnikov s gosdnarskimi komisariji premaga vse zadrege. Vsaj je gotovo, da gozdi se preveč uničujejo, in je silno treba skrbeti, da prihodnji rod za nami ne ostane brez drvi.

Volče, 14. julija. — Že spet dopis iz Volč! Preveč dežja po dolgi suši! Mogoče je pa vender, da bo tudi ta dopis iz kakega ozira segal črez meje krajevae vrednosti; zato sem sklenil, poslati Vam ga. Iz njega izveste, kakšno čast je užival naš g. kaplan 14. julija, čast, o kateri se mu gotovo nikoli sanjalo ni. Živi tu v Volčah pomilovanja vreden mož, katerega božjast meče. Kedar ga zgrabi tista trašna bolezen, tedaj postane nevaren tudi svojim sosedom, ker divja in razsaja kakor brezumen. Tudi se sekira je že letal po noči okolo z groznim žuganjem.

Lani je priletel božjastneč v šolo k g. kaplanu in je vprašal prestrašen z divjim pogledom: „Nunc, ali poznajo seživke?“ Seživka se imenuje ta kuhinjski ščurek. Imel je pa tega ostudnega mrčesa tako polna usta, da je le težko govoril. Kaplan, ki je ravno knjižice čd učencev pobiral, mu reče z lepa, naj počaka malo, mu že pove. Na to začne kričati bolnik: „Zdaj le vkup, kmetje, le vkup“. Pride g. učitelj in ga spravi iz hiše, ter hitro za njim zapre.

Danes pa je imel g. kaplan v svojem stanovanju bolj sitno obiskanje tega nesrečnega; mož je bil nekaj časa v goriški bolnišnici pri usmiljenih bratih; pa ga je družina domov spravila. Ni dolgo od tega, si je bil vilil ponev vrele kave čez glavo, in se je oparil po obrazu in prsih. Ves se je ognučil, krv in gnoj se mu cedi okolo vrata. V takem stanu pride k našemu kaplanu, kateri ni korenjak trdnega zdravlja. Mož gre skozi hišo na vrt in tam vpraša gospoda, ima li kaj denarja na posodo? Prileti žena božjastnikova in ga prosi, naj gre domu, kaplan, ker mož noče od njega, gre tudi z njim do vrat, mirno, da bi ga še bolj ne razdražil.

Tudi stopi kaplan iz hiše na cesto z upanjem, da pride mož ven in mu potem s hitrim skokom v hišo zaklene. Pa ni šel mož. Čuden duh je puhtel iz njegovih ran in ves čra je bil muh, ki so se po njem pasle. Žena ga je ven spravljala, pa je ni ubogal, kakor tudi kaplana ne. Na to potisne svojo ženo na cesto in hoče vrata znotraj zapreti. Se ve, da to ni bilo kaplanu všeč, ki mu brani, ko išče ključa ali zapaha pri ključavnici. V tem neprijetnem stanu se mu posreči vrata spet odpreti in mož stopi na prag v govoru se svojo ženo. To je bil ugoden trenotek za kaplana, ki hitro potisne moža na cesto in še hitreje vrata za njim zaklene. Žugal je mož v hiši, da ne gre ven, dokler ne bo nekaj „še drugač“. Res ni bil sicer šibek, ako je hotel kaplan gotov biti vspeha. Sicer božjastni ni padel, pa čutil je vender in sklenil, maščevati se. Zgrabi kamen in čaka pri vratih z namenom, plaviti na kaplana, ko ven pride, ter žuga, da mu hoče „še fest“ dati. Tak je mož v svoji hudi bolezi, pol z uma, pol hudoben. Ali se more kedo zanesati nanj, da bi ne zvršil v takem stanu kaj hudega, česar bi nobeden več popraviti ne mogel? Dolgo časa je potem še stal pred vrati, ali pa pohajal pred hišo, kakor častna straža. Mesto puške je tiščal kamen v roci. Komur je ta čast veljala, tisti je pač vesel bil, da so bila vrata zaprta in da ni poskušal, kako zna mož prezentirati. Ždaj pa vprašanje splošne veljave: Ali sme tak bolnik prosto okolo hoditi?

S Krasa, v oamizi sv. Cirila in Metoda. — Soromarji v Rim, bomo li tudi soromarji na Velehrad? Ne vem, — pravijo, da je na Velehradu bolezen! „Na svidebnje na Velehradu“, bil

je zadnji bratovski pozdrav pri ločevju v Rimu l. 1881. „Da se vidimo za štiri leta v Pragi“, zagotavljali so si takrat Jugoslovani, kakor Čehi in Poljaki. Toda tempora mutantur, časi se premijajo; v slovenskem romanji v Rim ni bilo, hvala Bogu, niti narmanjše boleznii in nezgode, če tudi je to bilo v najhujšji vročini in v gorki Italiji; od Velehrada sem pa dohajajo vznemirjajoča poročila o hudej bolezni. Škoda! Pravijo, da boleznii je večinom ime strah.

Cetrto leto je, odkar so Slovani vseh jezikov, vsake dežele in noše, združeni molili in prepevali na grobu sv. Cirila. Za slavnostjo na grobu Cirilovom prišla je kmalu željno pričakovana slavnost na grobu Metodovem. Veselo je slišati in brati, kako navdušeno se, zlasti od slovanskega romanja sem, slavita iz častita ta dva brata, sv. Ciril in Metod, slavjanska aposteljna vere in omike! Da tudi Slovenci ne zao-stajajo, temuč da, rekel bi, med prvimi izmed neštevilih slavjanskih bratov časté velika aposteljna, pridajo pač jasno nenavadne slavnosti od enega konca do drugega prelepe in drage nam Slovenije. To je častno in veselo!

„Bog je stvorio dva velika svjetila iz zemlja se razsvjetila njegovom slavom“, brali smo napisano nad vrati krasne bazilike sv. Klementa, kjer počivajo ostanke sv. Cirila v Rimu. In to je bilo brati v hrvaškem in še v štirih drugih slovanskih jezikih. — Skrbimo, delajmo in prosimo, da se tudi zemlja slavjanska razsveti kmalu s slavo teh dveh velikih svetil ali lučij, t. j. sv. Cirila in Metoda! V ta namen dajmo širiti bratovščino sv. Cirila in Metoda! dajmo klicati brate naše k svitlobi te dvojne luči. S tem skazemo svojim aposteljnem največjo čast, svojim slavjanskim bratom, žalibog večinom od matere ločenim, pa največjo ljubezen in usmiljenje. Zasluga naša bo največja in častna, da rešimo zgubljene brate pogina. Lastni bratje napeljali so je na pravo pot, a lastni bratje zapeljali so jih zopet na krivo stezo. Pomagajmo toraj, brat naj reši brata! To tirja naša sv. vera, tirja človekoljubje in omika!

Delajmo, da se doseže namen slavno vladajočega Leona XIII., ki je rekel pred štirimi leti: „Sv. Ciril in Metod naj Bogu priporočita oni narod, ki ima največjo veljavo po številu, bogastvu in mogočnosti, ki ju časti za svoja aposteljna, ki pa je zvezo raztrgal, p okteri staga bila prava aposteljna zedinila s sv. Petrom... po božjem sklepu se kaže, da je slovanski narod prihranjen za posebne namene“. V to svrhu, delajmo, če pojdemo na Velehrad ali ne!

V Koprju, 13. julija. — Zrelostni izpiti na koperskem učiteljski čišči vršili so se od 16. junija do 11. julija pod predsedništvom deželnega šolskega nadzornika viteza Klodiča.

Izpitov udeležilo se je 15 kandidatov in eden privatist. Med temi bilo je 10 Slovencev: Martin Cencič, Miha Delbelak, Rajmund Justin, Ferdo Lavrenčak, Adolf pl. Pahar, Milko Pakiž, Eduvard Priučič, Ivan Sivec, Albin Štrekelj in Ivan Trošt. — Dalje 3 Hrvatje: Ante Dukič, Ante Rajčić, Avgust Rajčić, in 2 Italijana: G. Devescovi in P. Galzigna.

Med temi dobili so: Martin Cencič, Ante Dukič, G. Devescovi in Avgust Rajčić spridevalo I. reda z odliko, in sicer Cencič s slovenskim in nemškim učnim jezikom, Dukič s hrvatskim, G. Devescovi z italijanskim in nemškim, Rajčić z italijanskim in hrvatskim učnim jezikom. Tudi ostali kandidatje ražen 2 imajo vsi še kak neobligaten jezik in to nekeje kot prednet, nekaj kot učni jezik. — Dva sta dobila popravno skušnjo po 2 mesecih in 1 (privatist) je padel iz več predmetov.

Kakor se iz tega razvidi, niso še nikdar zrelostni izpiti na tem učiteljski tako povoljno izpadli, kakor to leto, kajti 4 odlike naenkrat je redka prikazen. Bog toraj živi bodoče učitelje in buditelje naroda!

Po dovršenih izpiti imeli so gospoda profesorji skupno večerjo, kjer je sviral izvrstni dijaški orhester pod vodstvom učiteljskega kandidata Dakleve. Omenjeni kandidat, še mlad, je kaj izvrstnu muzik, tako da se je še vsakdo čudil, kdor je slišal svirati njegove skladbe z orhestrom. — Škoda bi bila, ako bi se tak talent, kakeršen je ta, izgubil, ne da bi kdo poskrbel za njegovo daljoo izobrazbo. —

Politični pregled.

O konferenci avstrijskih in ogerskih ministrov poročajo različni listi, da se je doseglu sporazumljenje v vseh glavnih točkah, ki spadajo v carinsko in trgovinsko zvezo, kar se pa tiče avstrijsko-ogerske banke, bode mnogo ugovora. Posebno poljski in češki poslanci mislijo od banke zahtevati več koncesij.

Ker so se železniški uradniki pri zadnjih

državnozbornskih volitvah mešali v volitve, agitovali in celo sami kandidovali, izdalo je vodstvo državnih železnic okrožnico, v kateri se obzaluje tako postopanje uradnikov. A sedaj svari tudi naučni minister z jednako okrožnico učitelje in profesorje pred nedostojno agitacijo.

Inače razpravljajo listi sedaj domače prepire, katerih imajo vse stranke na izbiro. V levičarski stranki hudo vré, in da se tudi prizadevajo listi te stranke prepir zakriti s plaščem molčanja, izvé se vender sem ter tje, kaj se za kulisami godi. Tako je n. pr. v graškem političnem društvu nemško narodni poslanec izjavil, da je nemški klub dognana stvar. Najmanj 30 nemških poslancev loci se od levičarjev in osnuje nov klub. Od druge strani se veselijo in tolažijo liberalci, da tudi na desnici ni zaželjene jedinosti. Posebno tirolski poslanci so si hudo v laseh, kar je obžalovanja vredno. Tudi zjedinenje Lichtensteinovega kluba s Hohenwartovim se ni še posrečilo, kar bi bilo desnici stalno v korist.

Zunaj ni nič kaj posebnega. Francozi praznovali so narodni svoj praznik — ustanovo republike — 14. t. m. kakor vsako leto, ne da bi se bilo kaj posebnega pripetilo. Na Španskem, kjer še zmiraj kolera hudo razsaja, dala sta dva ministra ostavko. Angleži bavijo se še zmirom z afganiškim in egiptovskim uprašanjem. Govorilo se je, da je krivi prerok Madi umrl, a Angležem v žalost ni se obistinila ona novica. Zdaj nameravajo s turško pomočjo osvojiti si Sudan in tako uničiti Madijevo kraljevanje.

Domače in razne vesti.

Vzvišeni gospod Sisinij baron de Pretis Cognodo, c. k. namestnik v Trstu, in c. k. dvorni svetovalec blagorodni gospod Franc baron Roehbach, voditelj c. k. okrajnega glavarstva za okolico goriško, šla sta na letošnji odpust šestih tednov, prvi na svojo graščino Alt-Aussee, drugi v toplice, kakor druga leta. „Slovenec“ izrazil je željo, naj bi prvomu gospodu tako dopadel zrak na kmetih, da bi si ne želel nazaj v zaduhlo tržaško mesto; a „Corriere“ bi s tem gotovo ne bil zadovoljen, ker uže lani povzdigoval je gospoda namestnika kot pokrovitelja italijanskih Primorcev proti razdirajočim težnjam primorskih Slovanov. V take kombinacije ali sestave se ne spuščamo, ker menimo, da vsaki stvari je odločen čas, ki enkrat gotovo pride. Pošteno in vztrajno!

Deželni odbor oddal je v seji 10. t. m. mesti asistenta in praktikanta pri deželni računariji. Ker sta vzeta oba dotična gospoda iz dosedanjega osebstva imenovane računarije, katero smo zadnjič opisali, kakeršao je, razvidno je, da odbor ni nameraval premeniti dejanskih razmer v rešenem uradu, da si torej pridruže pravico, nasvetovati o svojem času deželnemu zboru neobhodno potrebno preustrojbo omenjenega urada po zahtevah novega časa, in da je hotel s tem imenovanjem dati samo priznanje dosedanjim pridnosti in dobri volji onih gospodov, katera je povišal. Čast deželnaima služabnikoma, ki sta zasluzila priznanje deželnega odbora po svojem dosedanjem prizadevanju; čast deželnemu odboru, ki bo nasvetoval o pravem času potrebno premembo. Ponaolvjamo pa zopet, naj se gleda pri oddajjanju deželnih služeb na to, da bodo znaši dotičniki vrhu drugega, kar se sicer zahteva, tudi govoriti in pisati tako, da jih bo umel vsakdo, ki je obiskaval z dobrim uspehom kako javno ljudsko šolo v pokneženih grofiji goriški in gradiški. Ako prošlec tega ne zna, ni sposoben za deželno službo pri osrednjih uradih; zato naj se ne sprejme.

Dr. Nikolaj Tonkli, deželni poslanec in odvetnik, ravnatelj „Goriške ljudske posojilnice“, podpredsednik „Slovenskega bralnega in podpornega društva“, odbornik političnega društva „Sloga“, ud goriške čitalnice, podpiratelj vseh dobrodelnih in človekoljubnih podjetij, preuесе svojo odvetniško pisarnico v Tolmin s 1. avgustom t. l. Goričani bomo žalovali po mirnem in tihem moži, ki nikjer ni silil na površje, ki je pa posebno kot ravnatelj prvega denarnega zavoda goriških Slovencev previdno in neutrudno deloval za svoj narod, ki je podpiral z besedo in dejanjem narodna početja in prizadevanja, ki je bil vedno pripravljen, žrtovati za narod čas, delo ali blago, ne gledé na svoj osebni dobiček ali zgubo. Nadejamo se, da g. doktor ohrani goriške Slovence v prijaznem spominu in da ostane z nami v vedni zvezi, če tudi premeni svoj stalni dom; kot ravnatelj „Goriške ljudske posojilnice“ imel bo priliko, da se bomo pogosto zopet videli, in nadejamo se, da nam tudi zasprij ne odreče svoje pomoči, ko se nanj

obrnemo. Tolmincem čestitamo, da dobijo v svojo sredo znanega odvetnika, izvedenega pravnika, narodnega moža, katerega naj se oklepajo v važnejših zadevah tolminskega trga in tolminskega okraja. G. doktorju želimo srečno pot, a ob enem pogosto in srečno svidenje.

Mestni župan dr. Jožef vitez Maurovich bil je kot tak alovno umeščen v sredo 15. t. m. opoldne v veliki dvorani mestne palače tik mestnega vrta. Pri tej priliki se je zopet pokazalo, da na neki tehnični tehtajo Nemci veliko več nego Slovenci. V Ljubljani zdelo se je vladnemu zastopniku potrebno, izreči svoje obžalovanje, da velik del prebivalstva (namreč nemškega) ni zastopan v mestnem starešinstvu. V Gorici ni se slišalo kaj takega gledé Slovencev, ker ti najbrže ne prizadevajo nekaterim gospodom toliko skrb, kolikor blaženi Nemci. „Soča“ ima pa smolo z goriškim županom. Ko je bil izvoljen, hotela ga je nekoliko povzdigniti, priznala je njegovo dobro voljo, če tudi je ne more povsod izvršiti, ter mu je čestitala k novi izvolitvi, to je pa nekega „Sočinega“ prijatelja tako zbudilo, da nam je radi tega poslal list nazaj in da je izstopil iz vrste „Sočinih“ naročnikov. Ali ni to smola?

O Viljelm vitez Ritterji pišejo vsi goriški listi naznanjaje, da je na smrtni postelji. Viljelm Ritter je načelnik kupčijske družbe Ritter et Rietmeyer, najbogatejši in najvoljavniši član Ritterjeve družine, predsednik kupčijske zbornice goriške in deželni poslanec. Mož je veren protestant in se je vedno prav lepo ujemal s katoliško duhovščino. Skrbel je za poduk v kršanskem nauku in v drugih vedah otrokom svojih delavcev. Po njem bodo mnogi žalovali in enakega zastopnika ne dobi razrastena Ritterjeva družina tako kmalu. Slovencev ni bil toliko naproten iz osebne mrznje, katere menda ni poznal, kolikor radi držaškega pritiska, ki trpi še danes. Zadnja leta bil je primoran, bratiti se v javnih političnih zadevah s skrajno italijansko stranko v Gorici. Osebnost bil je Slovencev precej naklonjen in tudi za zastavo „Slov. bralnega in podpornega društva v Gorici“ dal je o svojem času primerno vaoto. V gospodarskih in kupčijskih zadevah bil je jako izurjen. V vsakem oziru moramo reči: škoda takega moža; njegov spomin bo v Gorici še dolgo živel. Mnogo dobrega je storil v svojem življenju; naj mu Bog zadnje uro povrne po svoji obilni meri.

Zrelostni izpiti na goriških srednjih šolah so nekaj že koutani, nekaj se pa še le začenejo. Pismeni izpiti bili so meseca junija; ustni izpiti začeli so na tukajšnjem c. k. učiteljskem izobraževališči 13. julija in so bili sklenjeni večere. Na c. k. gimnaziji bodo izpiti od 20. do 24. t. m. Predsedoval bo izjemoma deželni šolski nadzornik za ljudske šole, vitez Klodič. Oglasilo se je k tej skušnji 16 osmošolcev. Na c. k. višji realki oglasilo se je k izpitu 8 učencev; ustni izpit bo 28. in 29. t. m., kateremu bo predsedoval deželni šolski nadzornik za srednje šole, A. Gnad, kateremu je baje namenjen za drugo šolsko leto naslednik, ker ne zna deželnih jezikov. To je blizu edino le pri nas, da najvišji deželni uradniki so deželi tuji po rojstvu in po občili, to je jeziku. Pravijo, da visoka politika je to zahtevala; a te politike ne razumemo.

Na tukajšnjem c. k. izobraževališči za učiteljske podvrge se je s koncem tega šolskega leta izpitu zrelosti 16 kandidatov: 6 Slovencev in 10 Italijank. Slovenke so bile: Gorjup Ana iz Škofje Loke, kandidatinja pri tukajšnjih šolskih sestrah, Gregorič Ivana iz Šklednja, Jug Jožefa iz Bolca, Kermol Ema iz Trsta, Luznik Katarina iz Gorice, Šijanec Franja iz Cezanjevcev pri Ljutomeru na Štajerskem, kandidatinja šolskih sester v Mariboru; Italijanke pa: Casa Lavra, Depase Eliza, Grundig Marija iz Gorice, Janček Amalija iz Trsta, Jaschi Marija iz Trsta, Kapferer Ana iz Gorice, Michelli Marija iz Trsta, Schefzuck Marija iz Gorice, Vončina Marija z Reke in Zuccaro Odele iz Trsta. Pismene skušnje so trepele od 22. junija do 1. julija; ustne pa od 13. do 16. julija, zadnje pod predsedništvom deželnega šolskega nadzornika viteza Klodiča. Danes 17. so se razdelila spričevala; vse kandidatnje so izvršile skušnje z dobrim uspehom; 3 kandidatnje so dobile odliko namreč: Janček, Zuccaro, Kermol, za temi najboljše so Franciška Šijanec in Vončina Marija. Čestitamo gospodičnam, ki so tako dobro izvršile svojo nalogo, ter želimo, da bi v prid naroda obrnile vednosti, katere so si prisvojile.

„Goriška ljudska posojilnica“ morala je pomnožiti število uradnih dnij radi prometa, ki se veselo širi. Od zdaj naprej bodo uradni dnevi: vsako nedeljo, ponedeljek in četrtek, in sicer od 11. do 12. ure predpoludne. Kdor ima opravka v posojilnici ali hranilnici in hoče stvar osebno opraviti, naj pride imenovane dni ob določeni uri v pisarno viteza dr. Tonklija, Via Ascoli h. št. 1, kjer ima posojilnica svoje prostore, kjer bo o navedenih časih vedno kdo izmed ravnanjstva navzoč, da bo sprejemal oglase in izvrševal druga opravila. Bojaki, pristopite družini, ki je ustanovljena v Vašo korist. Kdor pošta

gospodari in ima zanesljivega poroka, navadno ne gre brez pomoči iz ljudske posojilnice. Poroštvo dela včasih nekoliko težav, ali upati je, da s časom bo tudi to bolje.

Mesto otroške vrtarice bo izpraznjeno v „Prvem slovenskem otroškem vrtu“ v Gorici s 1. septembrom t. l. Prositeljice za to mesto naj se oglašijo ustno ali pismeno pri odboru društva „Sloga“ ter naj dokažejo se spričevali svoje sposobnosti oziroma uspešne dosedanje službe. Ako bi katera prositeljica ne imela postavnega izpita kot otroška vrtarica, mora obečati, da ga napravi v določenem času. Dosedanja plača otroške vrtarice znašala je 300 gl. in se določi za naprej po dogovoru, ako bi to okoliščine zahtevale.

V slovenskem otroškem vrtu v Gorici, Via S. Chiara h. št. 4, bode 29. t. m. v sredo ob 9. uri predpoludne javni izpit. Roditelji otrok, kakor tudi podporniki otroškega vrta in prijatelji dobrodejnih podjetij ter zdrave odgoje so naprošeni, da bi se v obilnem številu udeležili skušnje, da se prepričajo, kako in za kaj se rabijo radodarni doneski, s katerimi podpirajo blago početje.

Otroškemu vrtu v Gorici zapustil je rodoljub, ki noče biti imenovan, na smrtni postelji 20 gl. Pač lep vzgled, ki naj bi ga posnemali mnogi drugi, katerim je Bog dal časno premoženje. Kar se dá za otroški vrt, je dobro naloženo, kajti porabi se v najbližji namen, za kateri se more delovati. Tudi gledé privatne deklisške šole gre dobro, vender bi želeli, naj bi se je spomnili tudi oni rodoljubi, ki do zdaj niso še spričali svoje dobre volje z ozirom na imenitni narodni zavod, ki ima biti le početak nadaljnega obširnega delovanja, ki prinese Slovencev in Avstriji korist in čast, ker je najplemeniteje vrste, zadržavajoč odgojo in omiko na kršanski in naravni podlagi, ki je temelj srečnemu življenju in trdnemu obstanku vsake države.

„Corriere“ išče politike v vsakem kotu, da bi svojim liberalnim pokroviteljem ovajal poštene goriške deželane. Da zavračajo goriški dijaki nekega bukoveca, ki se jim ponuja v tujem, namreč nemškem in italijanskem jeziku, to mu je politikovanje; da pa „Corr.“ opominja goriške Italijane, naj pazijo na vsak korak „Sloge“ gledé slovenske deklisške šole, ki se ima v Gorici odpreti, to mu ni politikovanje. Židovski list naj pometa prej pred svojim pragom, potem še le naj ovaja Slovence svojim nemško-ustavovornim zaveznikom, ki se štulijo za stebre Avstrije, češ ker zidajo nemški most do Adrije, kakor da bi bila Avstrija nemška država in ne združba raznih narodov pod Habsburškim žezlom, ki priznava vsem narodom enake pravice, prav tako Slovencev, kakor Italijanom in Hebrejcem.

Cesta z Livka v Idersko, ustavila se je, kakor piše tukajšnji italijanski list, na brzoglavno povelje bojnega ministerstva. Kakor je znano našim čitateljem, podaril je presviti cesar nedavna 800 gl., da bi se dovršila ta cesta. Zdi se, da bojnemu ministerstvu se je videla namerovana cesta nevarna za slučaj vojske z Italijo in da radi tega je prepovedalo daljno delo.

V Gradež (Grado) odpeljalo se je pretekli teden 120 žovastih otrok v morske kopeli, ki so jako uspešne proti tej bolezni, 70 otrok je z Dunaja, 10 iz Gradca, 20 iz Gorice, 20 z Goriškega. Letošnji začetek je bil toliko slavnostnejši, ker je bil o tej priliki v Gradeži navzoč tudi cesarjev strijc, nadvojvoda Albrecht, ki je prej ogledoval bojno mornarico v Pulji in je daroval zavodu za žovaste otroke 200 gl. Šlava dobrotniku! Baron Depretis podaril je v isti blagi namen 100 gl.

Tramvaj ali železnica? Nekaj bo; govori se, da neko društvo napravi pravo navadno železnico iz Sežane v Vipavo in od tam v Logatec in v Gorico, iz Sežane v Trst pa tramvaj. To bi bilo kaj vredno. Promet na Goriškem, posebno na Vipavskem dobil bi nove poti in marsikdo bi si kaj opomogel. Do zdaj je pa vse to malo več ko govornica.

V bratovščino sv. Cirila in Metoda vpisuje še vedno Karol Čigon, vikar v Temnici na Krasu. Pri njem vdobe se tudi dotične podobice in svetinjice. Imena vpisanih odpošiljajo se od tam v glavni zapisnik v Ljubljano.

Žalostno resnico izvedeli smo iz današnjega uvodnega članka o pokojninskem zalogu, da namreč goriško mesto ne tirja glob od onih roditeljev, ki svojih otrok ne pošiljajo v šolo. Uradno je „dovržano“, da se je šola redneje obiskovala v Grgarji in da se redneje obiskuje v Komnu nego v Gorici. Pri vsem tem, koliko kaznij moralo je plačati ljudstvo okolo Komna, ki je bilo valde glob in zaporov tako razjarjeno, da bi bilo g. učitelja kmalu nerahlo pogučalo, ako bi se bil upal iti sam na prosto o mraku, ko se obrazi ne razločujejo, v Gorici pa niti najmanjše kazni, dasi premnogo otrok niti vpisanih ni v šolskem imeniku? Ker je postava za deželo in za mesto ena in ista, si tega popolnoma različnega postopanja ne moremo razložiti, in veselilo bi nas, ako

bi kak šolnik, ki pozna postave in njih izvršitev, hotel pojasniti to zadevo. Morda v Gorici ni nemarnežev, tako da so vse zamude opravičene, ali pa si je mesto izprosilo kako posebno določbo od višje šolske oblasti, ali kaj je pravi vzrok tej prikazni? Ali je c. k. deželnemu šolskemu svetu ta reč znana?

V Bodreži pri Kanalu bil je pretekli teden ogenj. Vri kanalski gasilci so zabranili, da se ogenj ni razširil in da je pogorela le ena hiša. Lastnik je zgubil vse, kar je imel v hiši: precej denara v gotovini, pohištvo, žito, pišč itd.; zavarovan ni bil.

Zrakoplov z napisom „St. Peter“ je dne 5. julija priplul v gore čez Banjšice ter je tam na Bregu prišel k tlom. Napravil pa je mnogo strahu pri ljudeh, ki niso vedeli, kaj pomeni ta prišlec. Menili so nekateri, da vol plava po zraku; drugi, da sod pleše po višini pod obnebjem; tretji so sodili, da zlodej hodi po zraku. Bali so se možje rekoč: sodni dan bo. Ljudstvo se je zbiralo, strahu treslo in jokalo. Prikazen pada na tla, in našel se je srčen mladenci, ki si upa z velikim drogom iti nad to podobno zverjad. Ali, o gorje! Zrakoplov se pomakne za nagajivcem. V strahu in trepetu se spusti dočko v tek, in marsikateroga oblije mrzel pot. Zdaj pride star možiček ter ljudi reši strahu in negotovosti rekč: to je „luftbalon“, kakeršne po svetu pogosto spuščajo v zrak. Strah se je spremenil v jezo, ki nesrečno prikazen obsodi — raztrga — sežge. Ljudje pa so rekli: to je vredno v „oajtengo“ djati.

Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ je pričela svoje delovanje. V Ljubljani ima uže nad 5000 u d o v in te dni pričel je njen odbor poverjenikom razpošiljati knjižice z markami. Vsaka knjižica ima na platnicah navod, kako pobirati deneske. Da se namreč olajša poverjeniku nabiranje in kontrola tako malih zneskov, kakor jih pobira krajcarska podružnica, daje mu odbor knjižico s krajcarskimi markami v roke. Vseled tega nima poverjenik nikake sitne pisarije; prejetih krajcarjev ni treba posebej zapisovati, ne posebej shranjevati; kolikor mark mu nazadnje manjka v knjižici, toliko krajcarjev je prejel, toliko jih mora oddati v Ljubljano.

Zanimanje za krajcarsko podružnico raste vedno bolj. Vsak dan dobiva odbor oglasila od vnetih in odličnih rodoljubov, ki izrekajo, da prevzamejo poverjenišvo. Celó iz daljnega Ljubna na Zgornjem Štirskem, iz južnega Pulja oglasili so se navdušeni možje, ki bodo delali za podružnico; upati je, da se kmalu pojavijo blagodejni posledice rodoljubnega podjetja. Na delo tedaj, rojaci!

„Kres.“ Leopoldoven in znanstven list. Sodelovanjem prof. dr. Greg. Kreka in župnika Dav. Trstenjaka uredjuje dr. Jakob Sket. c. k. gimn. prof. v Celovci. Obseg 7. številke: Arabela. Roman. Spisala Pavlina Pajkova. (Dalje.) — Pesni mladeniške ljubezni. A. Pin. — Stari Džuldaš in njega sin Mamet. Povest iz življenja v srednje-azijskih pustinja. Ruski spisal N. N. Karazin, preložil Fr. Jos. Remec. (Dalje.) — Napitnica. J. Kostanjevec. — Božja poezija. A. Funtek. — Narodne pripovedke. Priobčnje Mat. Valjavec. — O našem literarnem gospodarstvu. Spisal France Podgornik. (Dalje.) — O rastlinskem oprave-nji. Spisal M. Cilenšek. — Noriški Tauriski niso bili Kelti. Spisal Davorin Trstenjak. — Što, kaj, ča. Spisal J. Šuman. (Konec.) — V spomin sv. Cirila in Metoda. Andrej Fekonja. — Drobnoti.

Izhaja v mesečnih zvezkih na 3 — 4 polah začetkom vsakega meseca; velja 4 gl. na leto, 2 gl. na pol leta in se tudi lahko po snopičih à 40 kr. v knjigarnah kupuje.

Tudi letnik 1882, 1883 in 1884 se še dobi in sicer po 3 gl., prvi letnik je pa pošel.

Banka „Slavija“ sklenila je v mesecih januar, februar in marec t. l. 11.670 novih zavarovanj za 13.278.993 gl. 96 kr. kapitala ter je za to prejela 362.393 gl. 70 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode plačala je v teh treh mesecih 86.938 gl. 95 kr. Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je 1.780.311 gl. 64 kr. V posojilnicah bilo je v tem času naloženih 366.198 gl. 74 kr., na zemljišča posojenih pa 570.623 gl. 41 kr. Gasilne brigadnice dobilo je šest občin. — Samoupravna društva za zavarovanje pokojnin postajajo od dne do dne bolj priljubljena. Dokaz temu je, da štejejo do konca marca 1885 že 1236 členov ki so skupno zavarovali 140.945 gl. 52 kr. pokojnin in zato obvezali se uplačati 502.416 gl. 13 kr. ulog. — Tudi zastopniški pokojninski fond se izdatno in hitro množi, kajti koncem marca t. l. imel je že 52.428 gl. 65 kr. premoženja.

Opozarjamo svoje sodeželane, ki imajo potrebne sposobnosti, na razglas prečastitega varstva goriške zastavljavnice in z njo združene hranilnice v današnji številki.

Listnica uredništva. Gospode, katerim danes nismo mogli ustreči, prosimo potrpljenja. — Gosp. — a. a. a. — Vaš rokopa, po katerem prašate, smo uničili in ni prišel nikomur v roke. Sploh ima pri uredovanju lista le uredništvo besedo in ne drugi. V tem oziru bodite brez skrbi.

Razpis dražbe.

V šolski hiši v Tolminu ima se prirediti stanovanje drugega učitelja. Stroški vsega dela so cenjeni na 801 gl. 99 kr. Delo se odda po javni dražbi 27. julija t. l. pri c. k. okrajnem šolskem svetu. Tukaj je razviden predvarek in pogoji ob navadnih uradnih urah.

C. KR. OKRAJNI ŠOLSKI SVET
v Tolminu, 13. julija 1885.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v
KROJAČNICI IGNAČIJA STEINERJA,
ki je največja v Gorici,

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiri narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 8 do 30 gl.
" " " " " " " " " " " "	" 6 " 15 "
" " " " " " " " " " " "	" 3 " 10 "
Površne pomladanske rokave " " " " " "	" 8 " 30 "
Pomladanski tuki " " " " " "	" 5 " 15 "

Vrhu tega bogata zaloga vsakovrstne robe iz raznih tovarov po naročilu vsled mere, ki se izvrši točno in hitro.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja od 8 do 50 gl. za gospé. Šaki za gospe od 4 do 15 gl.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči



je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živčnih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Schubmarte. Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani. Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje bolj prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspeh, ča so se po kratki rabi oprostil mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jedneake bolezni priporočam, Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski, izborni zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsno in pljučne bolečine; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovinih se nahajajoči soki in sirupi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne amele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem žolodcu, jetraih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 5 kr. Manje od enega zavoja se s pošto ne razpošilja.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem in Adresa je:

Lekarna TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.



To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše žolodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojide, proti boleznim na jetrih in na vrasli, proti črvesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročilo in pošiljatev pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Razpisana služba.

V tukajšnji zastavljavnici in ž njo združeni hranilnici ustanovljeni po grofu Thurn-u odda se začasna služba enega pomožnega uradnika za dobo enega leta z letno plačo 600 gl. a. v.; zahteva se pa kavcija 500 gl. a. v.

Prosilci naj dokažejo v svojih prošnjah s prilogami: 1. svoje študije, 2. zmožnost slovenskega, laškega in nemškega jezika v besedi in pismi, 3. svojo izobraženost gledé praktičnega gospodarstva in knjigovodstva, kakor tudi 4. svoje dosedanje službovanje.

Dotične prošnje naj se vložijo pri podpisnem varstvu v času treh tednov začeni od dne, ko se ta razpis prvokrat razglasi.

Varstvo zastavljavnice in ž njo združene hranilnice v Gorici,
8. julija 1885.

SAMO

v drogeriji Antona Mazzoli

„Pri črnem orlu“ (All'acquila nera)
v Gosposki ulici in v podružnici v ulici Mestnega vrta v Gorici

nahaja se zaloga tako slovečega, neprekosljivega in zagotovljenega **Portlandskega cementa** iz Kufsteina in **hidravličnega jappa** iz Trebovelj (ki drži tudi v vodi) Na zahtevo dajejo se poskušnje o najboljšem uspehu obeh vrst. Blago se oddaja po jako nizkih cenah, tako da se ni bati tekmovanja.

Imenovana drogerija ima dobro preskrbljeno **zalogo drog** (dišav), oljnatih zmetih kakor tudi suhih barv, vsakovrstnih čopkov, barvarskih potrebščin, naravnih zdravil, kemičnih priprav, mineralnih vod, **desinfekcijske vode** (proti okuženju) po 5 kr. liter, najmočnejšega prahu proti mrčesom, kakor tudi **žvepla iz Romanje** za žveplanje t. t. najboljše vrste, kolikor je do zdaj znano.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izlčkov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letničnimi besedami, ni drugega ko prevar, pogosto še škodljiva. Samo **jeruzalemski balzam**, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljalni svoji moči na želodčne živece, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepiljoče moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sap, gojusu, riganju, zabasanju, hemorojdalnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.
V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

ZALOGO V PREHODU

ISTRSKIH, DALMATINSKIH IN DRUGIH VIN

ima

G. SPITERI & C.

v
NABREŽIN.

Glavna zaloga: v Trstu, Via Lazaretto vecchio, št. 9.

Kdor zahteva, pošljejo se mu uzorci vina na poskušnje.



POTNIKE IN BLAGO

spravlja v

Ameriko

najbolje in najceneje

Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolovratringh. št. 9
(Najstarejša firma te vrste.)

Blagorodni gospod! Polen hvaležnosti naznanjam Vam predober uspeh Vašega imonitnega dr. Rosa življenskega balzama. 5 let trpinčila je moja soproga strašna želodčna bolezen, ki se je v zadnjih 2 letih tako pomnožila, da jo je pogosto prejemal krč, posebno to leto so se ponavljali vsakih 8-14 dnij in so trpeli po 18-20 ur. Vsa zdravila in ves trud bil je zavržen; najmanjšega uspeha nismo mogli doseči, ker bolezen se je večkala od tedna do tedna in je uročila še drugih boleznij, namreč zlatenico in krč v maternici, kateri jej je delal posebno ob času čiščenja neizkrljivo bolečine, tako da je bila uže večkrat blizu smrti. Vsi, ki so jo poznali, so se ji čudili, kakor da bi bila prišla iz groba, in ros bila je bolj podobna duhu ko živemu bitju, dokler nisem kupil na priporočilo nekaterih prijateljev nekaj steklenic Vašega čudo uspešnega dr. Rosa življenskega balzama v lekarni v M. Schönbergu, kateri jej ni le težav zmanjšal, ampak tudi popolno zdravje podelil, tako da čvrsta in zdrava opravlja vsa svoja dela. Zahvaljuje se Vam oba, jaz in soproga, za čudni uspeh Vašega izvrstnega dr. Rosa življenskega balzama, štejeva si v čast, priporočati vsakotomu, ki trpi na takih bolečinah, naj dr. Rosa življenski balzam rabi pred vsakim zdravilom. Z vsem spoštovanjem znamujeva se Vam prehvaležna

v Reitendorfu pri M. Schönbergu, 28. dec. 1880
Franc Mönlich s soprogo.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni in njih nastopke.

Ohranitev zdravilja

je odvisna zgolj od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, ker ta je glavni pogoj zdravja in telesnega in dušnega dobrega čutenja. Najbolj potrjeno **OPMACE ZDRAVILO**, prebavljanje vrediti, doseči primerno mešanje krvi, odpraviti pokvarjene nezdrave krvne dele, to jo uže več let sploh znani in priljubljeni

dr. ROS življenski balsam.

Napravljen iz najboljših, zdravniško na krepkejših zdravilskih zelišč, potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh slabostih prebavljanja, posebno pri presedanju, po kisle m dišečim riganju, napanjanju, bluvanju, pri bolečinah v telesu in želodcu, želodčnem krču prebavanju žalodca z jedmi, zasliženju, krvnem navalu, hemeroidah, ženskih boleznih, boleznih v orevih, hipohondriji in melanholiji (vseled slabega prebavljanja); on oživlja vso delavnost prebavljanja, dela zdravo in čisto kri in bolno telo dobiva zoper poprejšno moč in zdravje. Vseled te izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno ljudsko domače zdravilo ter se sploh razširil.

1 steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.

Na tisoče pohvalnih pisem lahko vsak progleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.

SVARJENJE!

Da se izognejo neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarni B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na voč krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rosa življenski balzam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, v lekarni „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 295-3. — V GORICI: G. Cristofoletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar; B. Kürner, lekarničar. A. de Gironeoli lekarn. V OGLESI: Damaso d'Elia. — V TRSTU: P. Predini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar, J. Serravallo; Ed. de Leitenburg, lekarničar. Ant. Suttina — V ZAGREBU: C. Arazim, lekarničar.

Vse lekarnice in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogorskej imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo, ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanjih, pri izlezah, oteklinah, pri zmaščenju, pri morski [mrtvi] kosti zoper revmatične oteklino in putiko, zoper kronično vnetje v koljenih, rokah, v ledji če si kdo nogo spahne, zoper kurja odesa in potne noge, pri razkopa. ih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zaprte bule in oteklino se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vso gnojico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečino to hladilno mazilo poteši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti potem še le se mazilo na nje prilepi. Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskušnih kot najzanesljivejšje sredstvo znano odsrati naglušnost, po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gl. a. v.